

Rómaiak az Alföldön?

**Újabb adatok az alföldi szarmata barbarikum és a római provinciák közötti
kapcsolatrendszerekhez**

A Római Birodalom közvetlen szomszédságában élő barbárok élénk kapcsolatokkal rendelkeztek a szomszédos tartományokkal, így Pannoniával, Moesiával és Daciával egyaránt. Nem egy alkalommal született meg római császárok fejében a gondolat, hogy Sarmatia Provincia néven esetleg a három tartomány közé ékelődött alföldi területeket is megkíséreljék romanizálni. A történeti adatok alapján erre azonban soha nem került sor.

A régészeti leletek egy szűk csoportja azonban feltételezhetően tanúbizonyságot ad arról, hogy békés történeti időszakokban bizony tényleges római jelenlét is lehetett az Alföldön. Ezek a leletek, leletcsoportok nem a harci zsákmányként vagy békés kereskedelmi árucikként a szarmata falvakba vagy tanyákra került nemesfém- vagy luxuskerámiákból álló együttesek, hanem olyan tárgyak, melyek a barbár világtól eltérő kulturális vagy szellemi háttérrel tanúskodnak. Ezek lehetnek kisebb-nagyobb római vagy egyiptomi istenszobrok, az íráshoz használt stílustű vagy akár a kiemelkedő szakudásról tanúskodó sebészeti műtétek elvégzéséhez használt orvosi eszközkészlet, de lehetnek római ízlésnek megfelelően létesített épületek emlékei is.

Jelen előadás a római építőanyagokat prezentáló alföldi lelőhelyek egy részét mutatja be vázlatosan, nagyobb hangsúlyt fektetve az Orosháza, Kakasszéki-ér lelőhelyen előkerült leletanyagokra és értelmezési lehetőségeikre.

SZ. OSVÁTH Zsófia – BAJNÓCZI Bernadett – SZABÓ Máté

Dél-alföldi őskori üveges anyagok régészeti és archeometriai vizsgálata

Előadásunkban öt dél-alföldi múzeum válogatott őskori üveges anyagú leletein végzett régészeti és archeometriai vizsgálatok eredményeit mutatjuk be. A leletek zömében a középső (szkíta) és késő vaskorra (La Tène) jellemző gyöngytípusok (pl. dudoros pávaszemes, ill. barna nyomott gömbös és hullámvonalas díszű gyöngyök) és La Tène üvegkarperecek, valamint néhány, a bronzkorban szokatlan üveggyöngy. Az üveges anyagú leletek kémiai összetételét és mikroszövetét pásztázó elektronmikroszkóppal (SEM-EDS), míg a színezőket kézi röntgenfluoreszcens spektrométerrel (hXRF) elemeztük. Megállapítottuk, hogy a legnagyobb csoportot a natúr szóda alapú üvegből készült ékszerek alkotják. A sötét vagy barna alapú, káliumdús, csonthamu-, vas- és kvarc-